

Voorstel raad

Nummer

C.15

Portefeuillehouder

presidium

Contact en vragen via

griffie@hollandskroon.nl

Datum raadsvergadering	Datum B&W-besluit
22 mei 2025	-

Onderwerp
Verzoek bij het CBS om andere peildatum te hanteren voor aantal inwoners/raadsleden

Kern van het voorstel
De peildatum voor het aantal raadsleden bij de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026 is 1 januari 2025. Gemeenten met 50001 inwoners of meer kennen 31 raadsleden (twee meer dus). Op 1 januari 2025 had de gemeente 49967 inwoners. Inmiddels kent de gemeente meer dan 50.000 inwoners. De Gemeentewet kent de mogelijkheid voor de raad om bij het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) het verzoek te doen een afwijkende peildatum te hanteren (1 oktober 2025), indien aannemelijk is dat op die nieuwe peildatum de gemeente meer dan 50.000 inwoners heeft. Het presidium heeft besloten de raad het voorstel te doen een verzoek daartoe in te dienen bij het CBS.

Voorgesteld besluit
Het presidium stelt de gemeenteraad voor: Aan het CBS het verzoek te doen het inwonertal per de eerste dag van de vierde maand voorafgaand aan de maand van de kandidaatstelling vast te stellen, omdat aannemelijk is dat op die datum de gemeente meer dan 50.000 inwoners heeft.

Wettelijke grondslag
Artikel 1 Gemeentewet

De gemeenteraad besluit:

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 22 mei 2025.

Griffier

Burgemeester

Aanleiding

In de raadsvergadering van 25 februari jl. heeft mevrouw De Git (D66) gevraagd of de gemeente per 1 januari 2025 meer dan 50.000 inwoners had en zo ja, wat daarvan de gevolgen zijn.

De burgemeester heeft aangegeven dat op 1 januari 2025 het inwonertal 49967 bedroeg, maar dat inmiddels het inwonertal van 50.000 is overschreden. Toegezegd is hierop terug te komen in het presidium omdat de raad kan verzoeken uit te gaan van een andere datum. In het presidium is hierover gesproken. Besloten is een voorstel aan de raad voor te leggen om een dergelijk verzoek te doen bij het CBS.

Beoogd bestuurlijk/maatschappelijk doel/effect

Een aantal van 31 raadsleden bij de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026.

Motivering per voorgesteld besluit

Wettelijke regeling

Artikel 8 van de Gemeentewet bepaalt, dat in een gemeente tussen 45 001- 50 000 inwoners de gemeente 29 raadsleden kent en dat in een gemeente van 50001 – 60.000 inwoners de gemeente 31 raadsleden heeft.

Vermeerdering of vermindering van het aantal leden van de raad, voortvloeiende uit wijziging van het aantal inwoners van de gemeente, treedt eerst in bij de eerstvolgende periodieke verkiezing van de raad.

Artikel 1 Gemeentewet bepaalt:

1. In deze wet wordt verstaan onder het aantal inwoners van een gemeente: het aantal inwoners volgens de door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfers per 1 januari.
2. Voor de vaststelling van het inwonertal, bedoeld in artikel 8 geldt als peildatum 1 januari van het jaar voorafgaand aan het jaar van de verkiezing van de raad. Het Centraal Bureau voor de Statistiek kan op schriftelijk verzoek van de raad het inwonertal per de eerste dag van de vierde maand voorafgaande aan de maand van de kandidaatstelling vaststellen, indien aannemelijk is dat een in dat artikel genoemd inwonertal op genoemde datum is overschreden. In dat geval geldt dit tijdstip als peildatum.

De dag van de kandidaatstelling is 2 februari 2026. De eerste dag van de vierde maand voor de maand van kandidaatstelling is dus 1 oktober 2025.

Op de peildatum van 1 januari 2025 lag het inwonertal nog niet boven de 50.000. De verwachting is dat het inwonertal op de nieuwe peildatum (1 oktober 2025) boven de 50.000 inwoners ligt.

Gelet op de tekst van artikel 1 is het wijzigen van de peildatum alleen van belang voor het bepalen van het aantal raadsleden (artikel 8).

Aantal raadsleden

Het aantal raadsleden gaat van 29 naar 31 raadsleden.

Dit betekent dat de opstelling van de raad gewijzigd moet worden (2 zitplaatsen erbij).

Dit brengt kosten met zich mee (die overigens anders later aan de orde kunnen zijn).

In het memo van het college inzake de stand van zaken impulsen begroting 12 februari 2025 (nr. 1376) over het Huisvestingsvraagstuk Bestuur & Organisatie (Lange Termijn) geeft het college aan de organisatie gevraagd te hebben in de volle breedte te kijken naar alle toekomstige ontwikkelingen die van invloed zijn op het Kroondomein, waaronder het samenvoegen van bestuur en organisatie op 1 locatie. Dit jaar wordt onderzocht welke scenario's mogelijk zijn.

Dit hoeft een uitbreiding van het aantal zitplaatsen in de raadzaal niet in de weg te staan.

Kiesdeler

De kiesdeler is het aantal stemmen dat nodig is om een zetel te behalen bij verkiezingen. De kiesdeler wordt verkregen door het totaal aantal stemmen te delen door het aantal zetels die te verdelen zijn.

Met twee extra raadszetels wordt de kiesdeler dus (iets) kleiner.

Vergoedingen

Voor de maandelijkse vergoedingen voor raadsleden, wethouders en burgemeester geldt dat sprake is van klasse 5: gemeenten met 40001-60000 inwoners.

Dus de hoogte van de vergoedingen voor de raadsleden en bestuurders verandert niet door het overschrijden van de grens van 50000 inwoners.

Twee extra raadsleden leveren wel qua vergoedingen een extra kostenpost op (globaal ca. € 45.000 per jaar).

Kantttekeningen en risico's (incl. argumenten)

In het presidium kent elke fractievoorzitter één stem. De stemverhouding in het presidium wijkt dus af van de verhoudingen in de raad (aantal zetels per fractie).

Alternatieven (incl. argumenten)

Het alternatief is geen verzoek te doen.. Voor de raadsperiode 2026-2030 blijft de gemeenteraad dan uit 29 raadsleden bestaan.

Financiële gevolgen

Kosten/opbrengsten	Beperkte kosten
Dekking binnen begroting	Programma: Dienstverlening Cluster: Bestuur
Geen dekking binnen begroting	Dekkingsvoorstel:
Fiscale gevolgen	

Toelichting: De vergoedingen voor de raadsleden en kosten voor extra faciliteiten zijn verplichte kosten en moeten dus meegenomen worden in de begroting 2026. De kosten voor de extra zitplaatsen moeten nog worden geraamd.

Communicatie

Na het besluit van de raad wordt het verzoek bij het CBS ingediend.

Bijlagen

nvt